

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/303/2019
Identifikačné číslo spisu: 8714206643
Dátum vydania rozhodnutia: 28.01.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:8714206643.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu L. M., bývajúceho v B., F. XXXX/XXX, zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Hudzikom, advokátska kancelária Hudzík & Partners s.r.o., so sídlom v Poprade, Mnoheľova 830/15, proti žalovanému C. Y., bývajúcemu v P., N. XXXX/X, zastúpenému Mgr. Radovanom Ulehlo, advokátom so sídlom v Piešťanoch, Winterova 62, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 11C/159/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 29. októbra 2018 sp. zn. 8Co/64/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) rozsudkom z 18. januára 2018 č. k. 11C/159/2014-175 žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalovaný má právo na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

1.1. Z vyjadrenia účastníkov konania mal prvostupňový súd preukázané, že medzi sporovými stranami došlo 5. apríla 2013 k uzatvoreniu kúpnej zmluvy na bližšie označenú nehnuteľnosť (byť č. 2 na treťom poschodí), v zmysle ktorej sa žalovaný zaviazal uhradiť dohodnutým spôsobom (na účet U. L.) kúpnu cenu 85.500 € do 7 dní od podpisu tejto zmluvy. Vklad bol Správou katastra Poprad povolený dňa 14. apríla 2013 pod č. V XXXX/XXXX (návrh na vklad bol podaný dňa 5. apríla 2013). V rovnaký deň (5. apríla 2013) bola uzatvorená zmluva o uzavretí budúcej zmluvy o kúpe nehnuteľností, kde budúci predávajúci (žalovaný) a budúci kupujúci (žalobca) uzatvorili kúpnu zmluvu na bližšie označenú nehnuteľnosť (byť č. 2 na treťom poschodí) za dohodnutú kúpnu cenu 86.000 €. Zmluvné strany sa dohodli, že kupujúci uhradí kúpnu cenu vo výške 86.000 € priamym vkladom na účet predávajúceho v deň podpisu tejto zmluvy.

1.2. V skutočnosti bola vyššie uvedená kúpna zmluva uzavretá za účelom poskytnutia pôžičky, ktorú poskytol žalovaný V. L. vo výške 85.000 €. Žalobca uviedol, že o tejto skutočnosti svedčí účet uvedený

v kúpnej zmluve, na ktorý mala byť vyplatená kúpna cena a ktorý zároveň patrí matke V. L., t.j. U. L.. Kúpna cena vyplatená žalovaným bola poukázaná na tento účet a bola pôžičkou poskytnutou tretej osobe, t.j. V. L. na základe ústnej dohody medzi ním, žalovaným a žalobcom. Prvostupňový súd mal na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že v uvedenom prípade sa nejednalo o simulovaný predstieraný právny úkon, ale išlo o platný právny úkon, ktorý bol jasný, zrozumiteľný zo strany žalovaného a vyjadril aj vôľu uzatvoriť kúpnu zmluvu týkajúcu sa predmetnej nehnuteľnosti. Žalobca v tomto konaní nepreukázal opak. Prvostupňový súd uzavrel, že žalobca neosvedčil naliehavý právny záujem na vydaní určovacieho výroku. Zo strany žalobcu je podaný návrh v rozpore s dobrými mravmi a šikanóznym výkonom práva.

2. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 29. októbra 2018 sp. zn. 8Co/64/2018 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a priznal žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Odvolací súd uviedol, že prvostupňový súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Aj keď odvolací súd nesúhlasil so všetkými závermi uvedenými v odôvodnení prvostupňového rozsudku, stotožnil sa s jeho závermi rozhodnými pre posúdenie tejto veci, uvedenými v bode 20 jeho dôvodov. Aj podľa názoru odvolacieho súdu sa v uvedenom prípade nejednalo o simulovaný predstieraný právny úkon, jednalo sa o platný právny úkon, ktorý bol jasný, zrozumiteľný zo strany žalovaného a vyjadril aj vôľu uzatvoriť kúpnu zmluvu týkajúcu sa predmetnej nehnuteľnosti. Žalobca v tomto konaní nepreukázal opak.

2.2. Ďalej uviedol, že sa nemožno stotožniť s názorom žalobcu o spoločnej vedomej nezhode vôle a prejavi účastníkov konania pri uzatváraní kúpnej zmluvy. Ak žalovaný tvrdí, že mal záujem nadobudnúť byt do svojho vlastníctva, v tomto konaní to nebolo ničím vyvrátené. Predovšetkým nebolo preukázané vzájomné dorozumenie účastníkov konania, že zhodne prejavujú niečo iné, než v skutočnosti chcú. Ak vo svojej výpovedi žalobca poukázal na to, že pred podpisom kúpnu zmluvu čítal, ale chápal ju ako záloh, k tomu treba uviesť, že sa jedná o vnútornú výhradu, ktorej sa však nemožno dovolávať voči účastníkovi, ktorý predpokladal, že ide o vážny prejav vôle. Podľa teórie práva a právnej vedy, jednostranná vedomá nezhoda vôle a prejavi sa vyskytuje vo forme vnútornej výhrady alebo jednostrannej simulácie.

2.3. V neposlednom rade odvolací súd uviedol, že konanie s vnútornou výhradou alebo so simuláciou je nestatočné a vylučuje, aby zákon umožnil oslobodenie sa toho, kto konal takto so zlým úmyslom, zavádzal iného účastníka alebo tretie osoby, a pre toto správanie sa ešte dovoláva ochrany zákona. Okrem toho, keby zákon dovolil, aby na základe vnútornej výhrady alebo jednostrannej simulácie mohol ten, kto sa ich dopustil, odstúpiť od úkonu, sám by podkopával základy každej právnej istoty v právnom styku, lebo potom by sa pri žiadnom úkone nebolo možno spoliehať na to, že sa pri ňom neuplatní námietka mentálnej rezervácie alebo simulácie.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V podstatnom namietal nesprávne právne posúdenie odvolacieho súdu, keď na danú vec aplikoval výlučne ustanovenia § 37 ods. 1 a § 41a ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), hoci podľa jeho názoru mal odvolací súd ex offio (zásada iura novit curia) vec právne posúdiť aj podľa § 39 OZ, v zmysle ktorého bola podľa názoru žalobcu sporná kúpna zmluva absolútne neplatná, nakoľko slúžila iba ako zabezpečovací prostriedok pre pôžičku poskytnutú V. L.. Ak tak odvolací súd neurobil, odchyľil sa od právnych záverov vyplývajúcich z dovolacích rozhodnutí sp. zn. 5MCdo/11/2009, sp. zn. 3Cdo/144//2010, sp. zn. 4Cdo/33/2005 a sp. zn. 2MCdo/2/2006. Citované rozhodnutia sa týkajú povinnosti súdu zaoberať sa otázkou absolútnej neplatnosti právneho úkonu z úradnej povinnosti, uzavrel žalobca.

3.1. Žalobca navrhol, aby najvyšší súd napadnutý odvolací rozsudok zrušil a vec mu vrátil na nové prejednanie, resp. aby zmenil odvolací rozsudok tak, že žalobe vyhovie. Zároveň žiadal, aby žalobcovi priznal náhradu trov konania.

4. Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 „CSP“) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

8. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 172/03).

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

12. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP (podobne ako predchádzajúca právna úprava, pozn.) dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

13. V neposlednom rade dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

14. Žalobca v podanom dovolaní (iba) vytykal odvolaciemu súdu, že právne neposúdil spornú vec aj podľa § 39 OZ (mal tak urobiť ex offio, t. j. aj bez návrhu žalobcu, pozn.). Potrebu aplikácie ustanovenia § 39 OZ žalobca odôvodnil tým, že sporná kúpna zmluva slúžila ako zabezpečovací prostriedok pre pôžičku poskytnutú žalobcom tretej osobe [V. L. (bod 3)]. Uvedeným postupom sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej praxe dovolacieho súdu (5MCdo/11/2009, 3Cdo/144/2010, 4Cdo/33/2005 a 2MCdo/2/2006).

15. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

16. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Pokiaľ dovolateľ neoznačí alebo nesprávne označí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade nekonkretizovania podstaty odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávnych a hmotnoprávnych otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priesiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (2Cdo/203/2016, 3Cdo/28/2017, 4Cdo/14/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/78/2017, 8Cdo/50/2017 a 8Cdo/141/2017).

16.1. Dovolateľ v danom prípade ním tvrdený „odklon“ vyvodzoval z právnych záverov vyjadrených v rozhodnutiach najvyššieho súdu 5MCdo/11/2009, 3Cdo/144//2010, 4Cdo/33/2005 a 2MCdo/2/2006. Žalobcom označené rozhodnutia sa však (právne) odlišujú od nosných dôvodov, na ktorých založil svoje právne závery odvolací súd (pozri body 2.1., 2.2. a 2.3.), ako aj (skutkovo) od zisteného stavu nižšími súdmi. Preto žalobcom označené rozhodnutia najvyššieho súdu nepredstavujú (nemôžu predstavovať) vyriešenie právnej otázky, od ktorej sa odvolací súd odklonil.

16.2. Vo veci sp. zn. 5MCdo/11/2009 subjekty uzavreli naoko kúpnu zmluvu, hoci im v skutočnosti išlo o darovaciu zmluvu. Ak však subjekty uzavreli zastieranú darovaciu zmluvu, musela byť táto vyjadrená v písomnej forme, pretože inak darovacia zmluva nevznikne. Z uvedeného možno potom dôvodiť, že kúpna zmluva nebola urobená vážne (§ 37 OZ) a rovnako disimulovaný právny úkon (darovacia zmluva) nemohol byť pre nedostatok formy platný (§ 41a ods. 1, 2 OZ).

16.3. Vo veci sp. zn. 3Cdo/144/2010 síce istá podobnosť s teraz prejednávanou vecou existuje, ale aby mohla mať účinky vyriešenia právnej otázky, od ktorej sa odvolací súd odklonil, musela by disponovať iným skutkovým základom zisteným nižšími súdmi v teraz posudzovanej veci. Vo veci sp. zn. 3Cdo/144/2010 bolo vykonaným dokazovaním nižšími súdmi preukázané, že k uzavretiu kúpnej zmluvy medzi žalobcom a žalovaným 1/ došlo preto, lebo žalobca chcel finančne vypomôcť svojmu známemu (tretej osobe). Rovnako bolo preukázané, že žalobca si chcel požičať peniaze, a nie predať rodinný dom a žalovaný 1/ mu chcel peniaze požičať, a nie kúpiť od neho dom; takto bol zistený skutkový stav veci nižšími súdmi. Najvyšší súd potom v rámci dovolacieho konania pri formulovaní svojho následného právneho názoru vychádzal zo zisteného skutkového stavu - z výsledkov «vykonaného dokazovania (bolo, pozn.) preukázané, že účastníci zmluvy označenej ako „kúpna zmluva“ len predstierali uzatvorenie kúpnej zmluvy, pretože v skutočnosti mali vôľu zabezpečiť pohľadávku žalovaného 1/ zo zmluvy o pôžičke, ktorú uzatvoril so žalobcom ... odvolací súd vyvodil, že dôvodom uzavretia kúpnej zmluvy v skutočnosti nebolo to, čo sa vo všeobecnosti sleduje takýmto právnym úkonom (výmena vecí za peniaze), ale zabezpečenie pohľadávky žalovaného 1/ voči žalobcovi formou tzv. prepadneho zálohu ...

Uvedený záver odvolacieho súdu má podklad vo vykonanom dokazovaní a za správny ho považuje tiež dovolací súd. Aj podľa jeho názoru sa uzavretím kúpnej zmluvy sledoval cieľ zabezpečiť návratnosť požičanej sumy.». V okolnostiach teraz posudzovanej veci však odvolací súd vychádzal zo skutkových zistení (§ 442 CSP) a záverov, že žalovaný nepredstieral uzatvorenie kúpnej zmluvy, resp. toto nebolo v konaní preukázané (bod 2.1. a 2.2.) a pokiaľ tak urobil žalobca, bolo to (iba) jeho protiprávne správanie, a preto sa nemôže dovolávať jeho ochrany (bod 2.3.).

16.4. Vo veci sp. zn. 4Cdo/33/2005 najvyšší súd dospel k záveru, že darovacia zmluva uzavretá za účelom zabezpečenia uspokojenia pohľadávky obdarovaného voči darcovi je neplatným právnym úkonom. Nižšie súdy - podobne ako vyššie - vychádzali zo skutkového stavu, že skutočným účelom darovacej zmluvy nebolo darovanie bytu žalovanému, ale prechod bytu do vlastníctva žalovaného na úhradu jeho pohľadávky zo zmluvy o pôžičke, teda dojednanie o tzv. prepadnom zálohu.

16.5. A nakoniec vo veci sp. zn. 2MCdo/2/2006 najvyšší súd vyslovil názor, že kúpna zmluva, ktorá bola uzavretá s cieľom, aby pohľadávka veriteľa bola v prípade, že nebude dlžníkom vyrovnaná, uspokojená tým, že na veriteľa prejde vlastnícke právo k predmetu kúpnej zmluvy (k prepadnej zálohe), je neplatná. Pri formulovaní uvedeného záveru nižšie súdy vychádzali zo zisteného skutkového stavu (na základe listinných dôkazov, výpovedí svedkov a účastníkov), že sporná kúpna zmluva (ako aj zmluva o záložnom práve) bola uzavretá na účely zabezpečenia zmluvy o pôžičke a že realizáciou dohodnutého zabezpečenia malo dôjsť k prevodu vlastníckeho práva k zálohu na zástavného veriteľa, teda k prepadnutiu zálohy.

16.6. Najvyšší súd uzatvára, že odkaz na vyššie uvedené rozhodnutia najvyššieho súdu v ničom neopodstatňuje tvrdenie žalobcu, že zo strany odvolacieho súdu došlo k odklonu relevantnému v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Neoznačenie resp. nesprávne označenie rozdielnej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v prejednávanej veci bolo dôvodom na odmietnutie dovolania v zmysle § 447 písm. f/ prvá časť vety CSP.

17. K podobným záverom dospel dovolací súd aj v súvislosti s dovolateľom prezentovanou „právnou“ otázkou (bod 3 a 14), ktorá takou v skutočnosti nebola. Právna otázka relevantná podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP musí byť v dovolaní vymedzená jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom, ktorý dovolaciemu súdu umožňuje prijať záver o tom, konkrétne o ktorú otázku dovolateľovi ide a či vo vzťahu k nej je daná prípustnosť (a v prípade prípustnosti aj dôvodnosť) dovolania. Je potrebné si uvedomiť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, nie „ďalšie odvolanie“ (2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017). Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako ďalší „odvolací súd“, resp. súd, ktorý by mohol a mal posúdiť všetko, čím sa zaoberali súdy oboch inštancií; nemôže preto posudzovať všetky otázky, ktoré pred ním riešili tieto súdy (inak by sa stieral rozdiel medzi prvoinštantným, odvolacím a dovolacím konaním). Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (m. m. 3Cdo/28/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/50/2017, 8Cdo/78/2017).

17.1. V posudzovanej veci - aj s použitím ustanovenia § 124 ods. 1 CSP - dovolací súd ustálil, že žalobca - na rozdiel od odvolacieho súdu - považoval posudzovanú kúpnu zmluvu za absolútne neplatnú, nakoľko slúžila iba ako zabezpečovací prostriedok pre pôžičku poskytnutú tretej osobe. K uvedenej výhrade je potrebné poukázať na skutočnosť, že odvolací súd na rozdiel od tvrdenia žalobcu, na základe zisteného skutkového stavu (body 37 až 44 odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia) dospel k záveru, že žalovaný nepredstieral uzatvorenie kúpnej zmluvy, resp. toto nebolo v konaní preukázané a pokiaľ tak urobil žalobca, bolo to (iba) jeho protiprávne správanie, a preto sa nemôže dovolávať jeho ochrany [body 45 až 47 odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia (pozri aj bod 16.3. in fine)].

17.2. Dovolateľ teda namietal skutkové zistenia ako výsledok vykonania a hodnotenia dôkazov a z nich vyplývajúci skutkový záver, z ktorého vychádzal odvolací súd. Nesprávne zistenie skutkového stavu však, ako už bolo uvedené vyššie, nie je podľa Civilného sporového poriadku dovolacím dôvodom. Dovolací súd ani nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, pretože je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Táto viazanosť zisteným skutkovým stavom je nevyhnutným predpokladom pre skúmanie správnosti právneho posúdenia veci, pretože podstatou právneho posúdenia veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Uplatnenie dovolacieho

dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, predpokladá spochybnenie správnosti riešenia právnych otázok odvolacím súdom (nie otázok skutkových), preto nemožno dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie veci odôvodniť spochybnením skutkových záverov odvolacieho súdu. Preto dovolanie žalobcu nespĺňalo náležitosti vyplývajúce z § 428 CSP, čo bolo dôvodom na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. d/ CSP.

17.3. Aj v prípade, ak by sa malo vychádzať z toho, že uvedením ustanovenia § 421 CSP v dovolaní je bez ďalšieho splnená náležitosť dovolania v zmysle § 428 CSP (teda jeho odôvodnenie dovolacím dôvodom, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci), bol by v preskúmvanej veci daný dôvod na odmietnutie dovolania v časti uplatnenia tohto dovolacieho dôvodu, a to pre nesplnenie požiadavky vyplývajúcej z § 432 ods. 2 CSP, t. j. pre nevymedzenie, v čom spočíva nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom. Právnym posúdením veci je totiž činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávnosť právneho posúdenia veci preto nemožno vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad, alebo jej interpretáciu, prípadne jej aplikáciu súdom na zistený skutkový stav. Takáto argumentácia v dovolaní žalobcu absentuje. Za riadne vymedzenie nesprávneho právneho posúdenia veci nemožno považovať len tvrdenie žalobcu, že posudzovaná kúpna zmluva bola absolútne neplatná, nakoľko slúžila iba ako zabezpečovací prostriedok pre pôžičku poskytnutú tretej osobe, navyše ak toto tvrdenie bolo odôvodnené námietkami voči skutkovému stavu, z ktorého vychádzal odvolací súd. Nevymedzenie dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP je dôvodom na odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f) druhá časť vety CSP.

17.4. V neposlednom rade najvyšší súd uvádza, že pokiaľ žalobca tvrdil, že dôvod dovolania podľa § 241 ods. 1 písm. a/ CSP spočíval (aj) v tom, že odvolací súd na danú vec ex offio neaplikoval ustanovenie § 39 OZ, podľa názoru dovolacieho súdu takúto explicitnú povinnosť nemal, pretože dospel k už uvedenému záveru, že žalovaný nepredstieral uzatvorenie kúpnej zmluvy, resp. toto nebolo v konaní preukázané a pokiaľ tak urobil žalobca, bolo to (iba) jeho protiprávne správanie, a preto sa nemôže dovolávať jeho ochrany. V tejto súvislosti dovolací súd dáva do pozornosti aj starú rímsku zásadu, podľa ktorej nikto nemôže ťažiť z vlastnej nepoctivosti (nemo turpitudine sua allegans auditur).

18. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP odmietol podľa § 447 písm. f/ a d/ CSP.

19. Najvyšší súd rozhodnutie o náhrade trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.